

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

Obor: Hodnocení a ochrana půdy (AMH)

4. ročník, letní semestr

Předmět: Současná krajinářská architektura

Semestrální práce: Andy Goldsworthy

Zpracovala: Bc. Tereza Částková

Datum: 31.5.2015

Obsah

Úvod.....	3
Andy Goldsworthy – samostatná tvorba	4
Andy Goldsworthy- Kde ho můžeme vidět?.....	14
Diskuse	16
Závěr	17
Použitá literatura	18

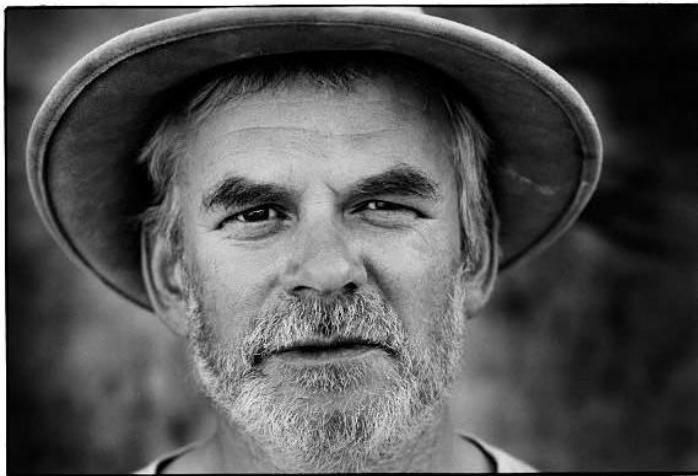
Úvod

Jako téma své seminární práce jsem si vybrala Andyho Goldsworthyho, protože se mi velmi líbí styl land artu, kterým se právě Andy Goldsworthy zabývá. Na téma land artu jsem již psala svou bakalářskou práci, kde jsem jej také zmínila.

Když jsem psala svou bakalářskou práci, tak se mě mnohokrát přátelé ptali co to vlastně land art je. Myslím si, že moc lidí nemá povědomí o tom, co to land art je, nebo dokonce snad co tento umělecký styl obnáší. Pravdou je, že land artu se věnují už i žáci některých středních škol v rámci výuky výtvarné výchovy (například na gymnáziu, které jsem navštěvovala já). Kolem land artu se také točí v této době mnoho workshopů, což je nepochybně dobře, tím se tento styl čím dál tím více dostává do povědomí lidí.

Tento styl umění je velmi zajímavý, bohužel si těchto děl mnoho lidí nevšimne, pokud je buď umělec sám, nebo někdo jiný, nezveřejní na internetu, konkrétně na některé ze sociálních sítí. Lidé se dnes už o přírodu tolik nezajímají a moc ji nenavštěvují. Přichází tím o možnost vidět spoustu krásných uměleckých děl. Proto si myslím, že je dobře nafotit/natočit si a zveřejnit svá díla, například o práci Andyho Goldsworthyho byl natočen roku 2001 film, který byl vysíláný i u nás Českou televizí (roku 2007).

Andy Goldsworthy – samostatná tvorba

Andy Goldsworthy (http://2.bp.blogspot.com/-Xgldd5WZJuQ/UEsWzQcZxFI/AAAAAAAAAig/1tJMgY3YQFk/s1600/07_Andy_Goldsworthy_fs.jpg)

Andy Goldsworthy je skotský umělec, který se narodil roku 1956. Goldsworthy je sochař a fotograf, zabývající se land artem. Je jedním z hlavních představitelů tohoto uměleckého stylu. Kromě Anglie a Skotska, tvořil také na severním pólu, v Japonsku, v Austrálii, v USA atd. Goldsworthy si fotografuje každý svůj kus hned po tom, co jej dokončí. Jeho cílem je pochopit přírodu tak intimně jak jen může. Pracuje s tím co je zrovna po ruce, jestliže sněží je to sníh, jestliže je podzim, je to listí. Kdekoli se něco objeví, má pocit, že se jedná o místo, kde se může něco naučit.

Filipová M. (2007): „Na okraji mořské zátoky dokončuje muž dřevěnou konstrukci, která vypadá jako obrovské hnízdo obrácené vzhůru nohama. Pečlivě skládá klacky a klacíky kolem dokola, až na vrcholu vzniklé kopule zůstane jen malý otvor. Ze břehu jej pozoruje starý farmář: „Nepotřebujete pomoc?“ Umělec zavrtí hlavou, dílo je hotové. „Vložil jsem do toho své pocity z tohoto místa,“ vysvětluje svému jedinému divákovi. „A co se stane, až přijde příliv? To se nerozbije?“ vyzvídá farmář. „Ale ano, rozbije, příliv to samozřejmě vezme s sebou.“

Filipová M. (2007) uvádí ve svém článku, že je tato ukázka z dokumentu Thomase Riedlsheimera, který byl natočen roku 2001. Tato ukázka plně charakterizuje tvorbu Andyho Goldsworthyho. Kamera v tomto dokumentu zachycuje rozpad jeho díla Hnízdo, které je vytvořeno při odlivu na lososím shromaždišti a je přílivem odnášeno na širé moře. Andy říká, že chtěl do toho vložit pohyb. Na hladině to vypadá jako vodní vír. Podle fotografií z knihy Lucie – Smith E. (1995) netvořil Goldsworthy své Hnízdo pouze,

jak popisuje tento dokument, na pobřeží ale také v lese mezi skalami (1991) a na různých dalších místech.

Hnízdo (<http://www.creativityfuse.com/wp-content/uploads/2010/10/Andy-Goldsworthy-a-scene-from-River-and-Tides.jpg>)

Motiv jakéhosi hnízda se objevuje i v jeho další tvorbě. Na rozdíl od předešlého výtvaru, který byl plastický, se jedná o ploché zobrazení, například z barevného listí či kamenný, jedná se jakýsi obraz. Pracuje s vodou, či s dírami v zemi, nebo s dutinami stromu. Například když zemřela žena jeho bratra, šel druhý den pracovat ke stromu, pracoval s dutinou stromu, protože v ní viděl bránu do země, do stromu, do kamene, bránu, kterou život protéká i otéká. Říkal, že nezná nic silnějšího, než když vidí černý otvor, který udělal a vidí, jak z něj něco začíná prorůstat, malý výhonek života rostoucí ze tmy.

Další verze jeho „hnízda“ (<http://lhlefevre.com/blog/wp-content/uploads/2006/04/Japanese-Maple-Leaves.jpg>; <http://www.plantpropaganda.com/wp-content/uploads/2013/09/PP-Andy-Goldsworthy-Earth-Art-1.jpg>; <http://www.urchinmovement.com/wp-content/uploads/2011/12/andy-goldsworthy-21.jpg>)

Opracovaná dutina stromu (<http://payload135.cargocollective.com/1/1/60195/5013893/andy-goldsworthy-1.jpg>)

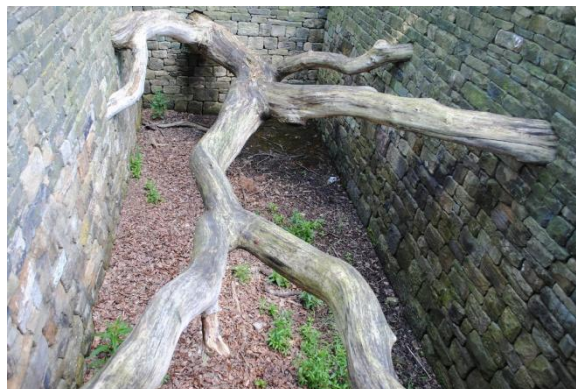
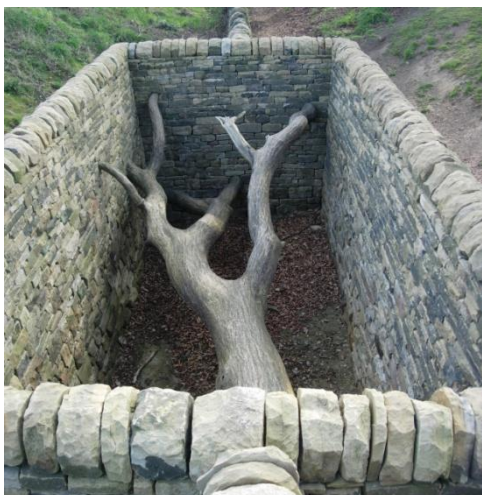
Filipová M. (2007) píše ve svém článku, že jeho sochy z větví, listů, sněhu či kamení zarostou trávou, rozfouká je vítr, odplavou nebo roztají. Uvádí se, že jeho dílo je ovlivněno umělcovým mládím, které prožil na farmě. Stejně tak, se jeho díla dají chápat jako odpověď na dostupnost přírody v Anglii a ve Skotsku, kde Goldsworthy pracuje nejčastěji.

Cítí potřebu pracovat s ovci, s jejich vlnou i s nimi samotnými. Ovce měli ve Skotsku na krajinu zásadní vliv, nejsou zde téměř žádné stromy. „Je velmi těžké dostat se k podstatě ovce, protože ji vnímáme jako vlnu.“- říká Goldsworthy. Pracuje s ovčí vlnou, tvoří meandry řeky z ovčí vlny, lemuje jí kamennou zídku, obaluje kameny vlnou. Říká, že se jedná o jakousi politiku, že lidé jsou vyháněni za svých domovů, aby mohli být nahrazeni ovci. Z ovčí vlny tvoří také jedno ze svých „hnízd“, které posílá po vodě.

Hnízdo z ovčí vlny (<https://ameliamaslen.files.wordpress.com/2011/12/goldsworthy2.jpg>); zídka s linií vlny (<https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/736x/0b/e2/40/0be240667c5db86018e6382a3ea284cc.jpg>)

Celá krajina na Britských ostrovech je rozparcelována do soukromých sektorů. Andy Goldsworthy pracuje ve volné přírodě, na místech, které patří soukromníkům, proto si musí vždy vyžádat jejich svolení. Jsou mnohdy odděleny kamennými zídkami. Pracuje zde hodně s kamenem a se stromy.

Práce s kamenem a stromy (http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/00/YSP_goldsworthy_07-3.JPG; https://c4.staticflickr.com/8/7248/7635340958_eb2145d547_b.jpg)

Filipová M. (2007) uvádí také, že se Andy k některým svým dílům po čase opět vrací, aby mohl zachytit jejich rozpad či transformaci.

Podle údajů z článku Filipové M. (2007) byla jedním z děl Andyho Goldsworthyho Ovčí malba, kterou vytvořil Andy tak, že nechal ovce pochodovat po plátně, na které umístil pamlsky. Andy používá také netradiční materiály, jako například trus, zvířecí krev nebo lidské vlasy. Například v jižní Francii dostal Andy zakázku pro muzeum vytvořit zeď z hlíny. Do ní je opět vytvořena linie řeky, jsou zde vytvořeny praskliny kvůli vysychání, časem se díky tomu také mění její barva. „Když pracuji s budovou snažím se s ní pracovat jako s celkem, abych se dotkl krajiny, která je uvnitř budovy i mimo ni.“ Chtěl použít hlínu z Dinge (J Francie) a nebo ze Skotska, ne nějakou anonymní z obchodu. Hlína se nakope, promyje pro odstranění kamenů, vysuší a smíchá s lidskými vlasy. Vlasy jsou potřeba, aby vše drželo pohromadě. Promísením s vodou pak vznikne konečná hmota. „Mohl bych používat zvířecí srst, ovčí, koňskou, ale líbí se mi ta představa, že v tom jsou přítomni lidé.“

Jeho práce s ovce a jejich trusem (http://i.telegraph.co.uk/multimedia/archive/01196/arts-graphics-slid_1196286a.jpg)

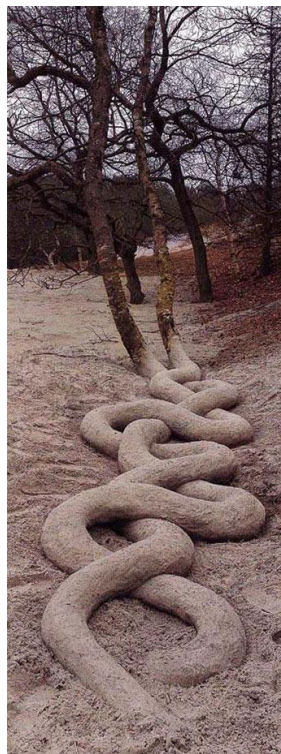
V jeho práci jej velmi ovlivňuje voda, hlavně řeka. A to tak, že tvoří svá díla nejen na řece, ale jak již bylo zmíněno výše, využívá motivu řeky k tvorbě jejích meandrů z různých materiálů. „Řeka je pro mě nit, kterou následuji. Řeka není předvídatelná, to rozhodně ne, je to linie, která se žene vpřed a zároveň však podléhá svým vlastním cyklům. Vyjadřuje souvislosti, ve kterých tu žijeme, neznamena nutně jen vodu, jde o plynutí.“ V několika případech využívá jezírka na řece, či louže. Vyskládá je například barevným listím, pampeliškami, nebo do něj nastrohá červené kameny, tak aby ho obarvily. S těmito kameny tvoří také červenou řeku, červený vodopád. Tyto kameny našel v řece a také je do ni navrátil, akorát v jiném stavu. „Jsem v neustálé honbě za červenou.“ Říká Goldsworthy. „Od této barvy se můžeme mnohé naučit. Když si uvědomím, že ta barva je i ve mě, cítím že ta barva je energie protékající vším, červená symbolizuje život. Je to jako otevřená rána na těle hory.“ Jako příklad přírodní červené barvy udává červené javory rostoucí v Japonsku na úpatí hor. Při této hře s červenými kameny si uvědomil, že kámen je vlastně tekutý a naprosto ho to rozhodilo. Rozhodilo to jeho představu o tom, co tu zůstane a co ne. I když si uvědomuje, že kámen v té formě, v jaké on ho vrací zpět do řeky, někde dopluje a tam se usadí a stane se z něj časem opět kámen. Červený kámen využívá také pro své počiny, které zachycuje na fotografiích, na kterých vyhazuje do vzduchu červený prach. Jedním z jeho nehmátelných počínů bylo také vyhazování jiných materiálů do vzduchu, například sněhu.

Vyhazování rozdrčeného červeného kamene do vzduchu
(http://www.wholeearthprovision.com/news/home/wholeear/public_html/blog/wp-content/uploads/2012/07/Andy-Goldsworthy-Red-Cloud.jpg)

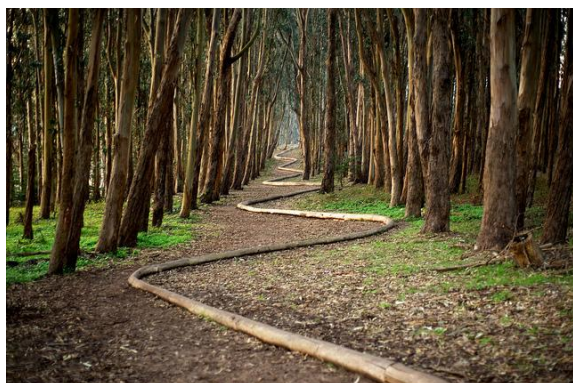
V několika případech nechává také řeku, aby sama dotvářela jeho dílo a pohrávala si s ním. Tvoří například jakéhosi hada z e zelených listů, které spojuje stébly a nechává jej unášet proudem. To samé tvoří také z barevných listů- jedná se o barevný přechod od žluté až po hnědou. Nebo například vytváří spirálu ze zelených listů, kterou taktéž nechá unášet proudem řeky. Spirála se postupně vodním vírem a proudem samotné řeky rozmotala a vydala na cestu. Kroutila se jako had, který plave na hladině, občas se potopila, zasekla o nějaké vodní řasy nebo o kameny a v jednom místě se nakupila. Goldsworthy pozoruje celý tento dlouhý proces, cestu svého výtvoru. Snaží se porozumět řece, porozumět samotné přírodě.

Motivy jakýchsi hadů z listů či linií řeky se v jeho tvorbě objevují velmi často. Vytváří například žlutého hada z pampelišek a dává ho do kontrastu s fialovým podkladem, nebo tvoří hada z červených listů, kterého připevňuje na stromy, tak aby byl v kontrastu se zelenou barvou jejich listů. Motiv linie řeky využívá také mezi kořeny stromů, kde ji vyskládal z hlíny, písku, či mechu tak, že vypadá jako pokroucené kořeny. Tento typ díla vytváří Andy opět vícekrát.

Had z pampelišek (http://www.goldsworthy.cc.gla.ac.uk/images/l/ag_03289.jpg) Hadovité kořeny stromů (http://www.morning-earth.org/ARTISTNATURALISTS/AN_Goldsworthy.html)

Linie řeky se v jeho tvorbě objevuje také i v mnohonásobně větším měřítku, například v případě, kdy ji vyskládal z kmenů stromů na jakési lesní cestě.

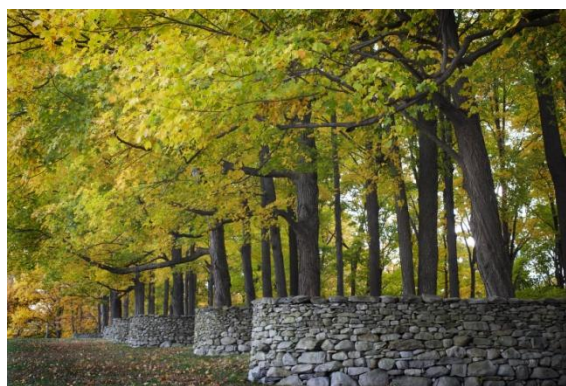

(https://c2.staticflickr.com/8/7028/6639114855_dc5cc22a7c_z.jpg;

<http://www.for-site.org/wp-content/gallery/goldsworthy-wood-line/goldsworthy-wood-line-pt.jpg>)

Tentýž motiv využívá i v New Yorku, kdy ale postavil zeď ve tvaru linie řeky. Zeď pod dohledem Goldsworthyho stavěli místní zedníci. „Vnáší do toho kus svého života. Nechtějí, abych jim sahal na zeď a hrál si na zedníka, stejně tak, jako já nechci, aby si hráli na umělce. Každý v tom máme svou roli, tou mou je najít tvar zdi.“ „Zeď staví jejich rozhovor s kamenem.“- komentuje stavbu Goldsworthy. Důvodem proč si jako projev linie řeky vybral právě kamennou zeď, je že zde našel pozůstatky zdí,

kteřé pravděpodobně vytvořili Evropané, možná dokonce Skoté. Zeď se line mezi stromy, protože dřívě se zde stromy kvůli zemědělství kácely. „Strom našel ve zdi oporu a rostl.“ Jeho kamenná řeka prochází i opravdovou řekou a pozvolna pokračuje dál až k silnici na druhém břehu. V několika místech je přerušena kvůli cestě.

(http://www.davidadlerphotography.com/img_large/A12_GoldsworthyWall.jpg;

<http://greenskydesigns.com/prototype/wp-content/uploads/2010/11/goldsworthy-2.jpg>)

Kolikrát, jak říká Andy, se cítí v krajině jako cizinec, chybí mu kontakt s prostředím, musí se s ním seznámit. „Když chvíli nepracuji, cítím se vykořeněný. Potřebuji jít do lesa a něco tam vytvořit, zapustit kořeny.“ „Nemyslím si, že by mě nějak krajina potřebovala, ale já potřebuju ji!“ Chce vytvořit něco co bez námahy zapadne do krajiny. Což ho v nejednom případě vedlo k vytvoření, jak on říká „Zrna“ z různých materiálů. Vytvořil ho například z kamenů na pláži ještě před přílivem. Při této stavbě se mu několikrát zhroutilo, ale při každém pokusu se vždy dostal výš, porozuměl kameni. Staví tyto svá zrna i v lesích na ledu atd., říká, že kameny tam stojí, jako by něco střežily.

(<https://invisiblemonkey.files.wordpress.com/2011/01/1064195.jpg>;

<http://www.cinemapolis.org/pics/pics3/ICE%20CONE%20BIG.jpg>)

(http://www.arts-uk.com/oneplace/andy_goldsworthy/opti_winter/Ice%20wood%20cone%202022Nov050067_RJ.JPG;
http://www.studiointernational.com/images/articles/g/goldsworthy/stacked_oak_b.jpg)

Jelikož se Goldsworthy věnuje hlavně vodě, tak ji využívá i v jiných podobách i skupenstvích. Několikrát si jen tak lehl na zem a nechal na sebe dopadat déšť či sníh, a když vstal, zbylo po něm suché místo. Nebo například pracoval s rampouchy, utvořil z nich žížalu procházející kamenem, nebo stromem. Také jednou zpevňoval rampouchy ovčí vlnou.

(http://s45.photobucket.com/user/thethuthinnang/media/ag_02945.jpg.html;
http://www.goldsworthy.cc.gla.ac.uk/images/l/ag_02944.jpg;
http://www.bookofjoe.com/images/2007/04/20/goldsworthy_shadowstone.jpg)

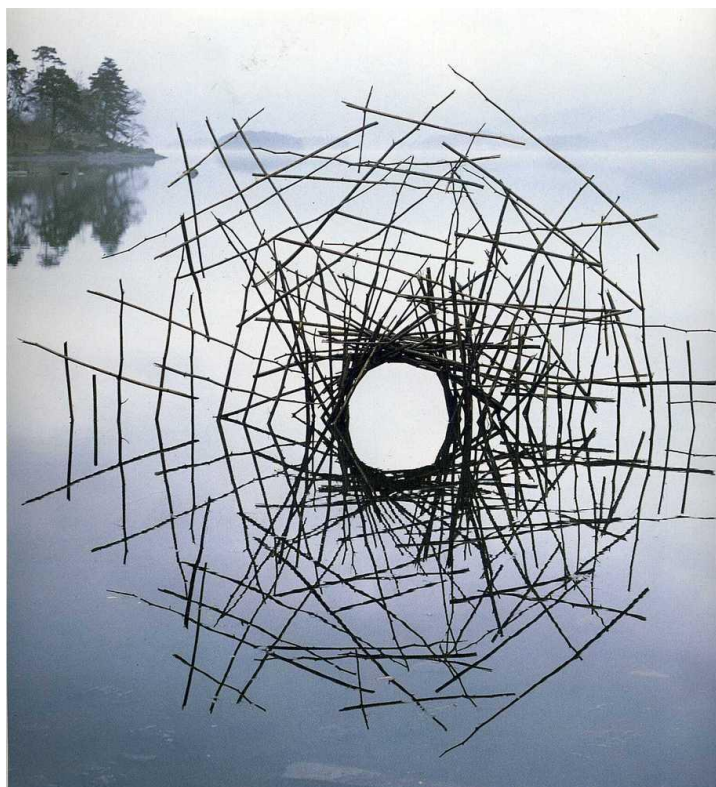

(<http://www.skyline.uk.com/riversandtides/ice.jpg>;
http://payload135.cargocollective.com/1/1/60195/5013893/goldsworthylicles1_op_592x600.jpg;
http://40.media.tumblr.com/tumblr_lzpzgaG9RK1qghk7bo1_1280.jpg)

A v poslední řadě je také nutno zmínit jeho díla z bambusů a stonků, která jak říká, přivádí až na samotnou hranici zhroucení. Vytváří ze stonků, které spojuje trny, jakýsi visící koberec s dírou uprostřed. Tato tvorba je zachycena v již výše zmíněném dokumentu a dílo se mu pod rukama hroutí. Vytvořil také něco podobného na vodě z bambusu. Jeho dílo na vodě je mnohem zajímavější, neboť stačilo vytvořit polovinu, a druhá polovina je doplněna odrazem vody.

(<http://projectm-online.com/media/Project%20M/images/authors/2009/Edition%203/goldsworthy-andy.jpg>)

(<http://perspectivedaily.com/wp-content/uploads/2015/03/bambooinjapan.jpg>)

Andy Goldsworthy- Kde ho můžeme vidět?

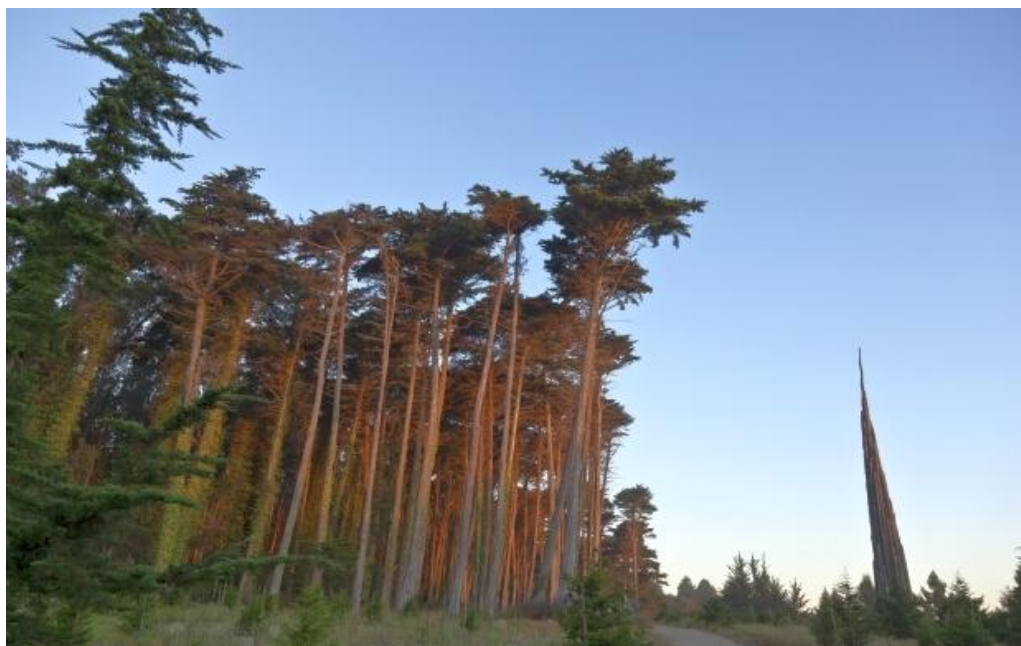
Sochy Andyho Goldsworthyho můžeme vidět ve stálé expozici v Yorkshire Sculpture Park. Jedná se o galerii soch pod širým nebem v Yorkshire v Anglii. Své sochy zde má také například Henry Moor nebo Barbara Hepworth a spousta dalších.

Park se nachází blízko vesnice West Bretton, na hranici West Yorkshire a South Yorkshire. Internetový portál wikipedia uvádí, že galerie byla založena roku 1977 a vystavuje sochy jak britských, tak i světových umělců. Galerie vlastní jednu z největších kolekcí soch Henryho Moora v Evropě. Založení parku předcházelo několik výstav v londýnských parcích, které organizoval Arts Council and London County Council. Park má 500 akrů výstavních ploch a je volně přístupný. Od roku 1990 jsou zde i menší uzavřené galerie. V současné době zde probíhá revitalizace celé okolní krajiny včetně historických staveb a vodních ploch.

Jaume Plensa (<http://media-cdn.tripadvisor.com/media/photo-s/01/e2/2b/51/plensa-trees.jpg>)

Díla Goldsworthyho můžeme vidět také na jakési vycházkové stezce Presidio sculptures. Jedná se o vycházkovou trasu v San Franciscu (ve Spojených státech). Můžeme zde vidět například výše zmíněnou linii řeky vyskládanou z kmenů stromu, nebo dřevěný jehlan.

Dřevěný jehlan (<http://www.presidio.gov/PublishingImages/Goldsworthy/spirecypress620x390.jpg>)

Diskuse

Co se týče stylu land artu, tak je mi velmi blízký. Sama jsem si několik projektů vyzkoušela, ať už navrhnout (v rámci bakalářské práce- Vývoj a nové trendy land artu aplikované na případové studii – propagace firmy Megafyt Pharma s.r.o.) nebo také i realizovat v rámci výtvarné výchovy na gymnáziu, či v rámci výtvarného kroužku. Přírodu mám velmi ráda, proto se mi také tento styl tvorby velmi líbí. Zařazení land artových výtvorů ať už do volné krajiny či do městských parků mi přijde velmi příhodné a rozhodně lepší, než zařazení jakýchsi kýčovitých nic neříkajících soch, které se kolikrát ani do daného parku nehodí.

Co se týče samotného umělce – Andyho Goldsworthyho, tak si myslím, že kdo by ho chtěl pochopit, pochopit jeho myšlení, pochopit proč vlastně dělá to, co dělá, proč pracuje právě s takovým materiálem, s kterým pracuje, tak by si měl rozhodně pustit film Thomase Riedlsheimera – River and Tides. Tento film byl také přeložen do češtiny a mě osobně velmi zaujal.

Jediné, čeho bych se v jeho tvorbě obávala, je ovlivnění krajiny například v případě jeho tvorby kamenné linie řeky v New Yorku. Myslím si, že zrovna toto jeho dílo není až tak pomíjivé jako ty ostatní. A z mého pohledu, jedná se především o zkušenosti z předmětu aforistiky, by mohl být časem problém v tom, jak blízko u kmenů stromů má Goldsworthy postavenou svou zeď. Myslím si, že některým stromům by to mohlo časem vadit a nemuseli by tento zásah do krajiny přežít. Ale jinak je myslím, jednou z jeho nejefektivnějších prací.

Závěr

Závěrem bych chtěla říci, že by bylo dobré tento typ umělců a to nejen Andyho Goldsworthyho jakýmkoli způsobem propagovat. Například použití land artu jako formu zkrášlení parku je podle mě velmi vhodné. Sama bych se jednou ráda dostala do takového stavu, kdy bych mohla někoho, kdo se věnuje tomuto stylu oslovit a spolupracovat s ním, nebo si možná i navrhnout nějaké takovéto dílo sama a použít jej na zahradu či do parku.

Použitá literatura

Filipová M., 2007: Sochy, které zmizí: Andy Goldsworthy v Yorkshiru. – Art & Antiques:
Umění žít s uměním 10: 64 – 67.

MORNING EARTH: Andy Goldsworthy, Online: http://www.morning-earth.org/ARTISTNATURALISTS/AN_Goldsworthy.html - Staženo: 30.5.2015.

Riedlsheimer T., 2001: Dokument Řeky a přílivy (Rivers and Tides) – spolupráce s časem,
Online: https://www.youtube.com/watch?v=Unv20cR_UTw

Wikipedia: Yorkshire Sculpture Park, Online:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Yorkshire_Sculpture_Park - Staženo: 30.5.2015.